

РЕПУБЛИКА СРБИЈА
АПЕЛАЦИОНИ СУД У НОВОМ САДУ
Посл. бр. Гж1. 3096/15
Дана: 28. јануара 2016. године
НОВИ САД

У ИМЕ НАРОДА

Апелациони суд у Новом Саду, у већу састављеном од судија Мире Тубин Чанак, председника већа, Габриеле Миловановић и Наде Кнежевић Антић, чланова већа, у правној ствари тужиље **М.К.Б.** из Н.С., ... , коју заступа Г.В., адвокат из Н.С., против тужене **Ј.м.у. „Р.-т.В.“** Н.С., ... , коју заступа Г.С., адвокат из Н.С., ради заштите од злостављања на раду и накнаде штете, одлучујући о жалбама странака против пресуде Вишег суда у Новом Саду пословни број П1.60/14 од 07. октобра 2015. године, на седници већа одржаној 28. јануара 2016. године, донео је

П Р Е С У Д У

Жалба тужиље **се делимично усваја**, пресуда Вишег суда у Новом Саду пословни број П1.60/14 од 07. октобра 2015. године у делу одлуке о трошковима поступка **преиначује**, тако што се на име трошкова парничног поступка тужилји досуђује даљи износ од 256.750,00 динара (укупно 481.250,00 динара) са законском затезном каматом почев од 07.10.2015. године до исплате, у року од 8 дана, под претњом извршења, а у преосталом делу се жалба тужиље **одбија** и иста пресуда у одбијајућем делу **потврђује**.

Жалба тужене **се одбија**, иста пресуда у побијаном усвајајућем делу **потврђује**.

О б р а з л о ж е њ е

Пресудом првостепеног суда утврђено је да је тужилја претрпела злостављање на раду од стране Т.Н.М., као одговорне уреднице програма на српском језику Р. Н.С. и од стране Р.Б., као главног и одговорног уредника Р. Н.С., обраћањем уз вику, претњу и вређање, на који начин је онемогућено одговарајуће комуницирање, намерним и неоправданим изоловањем тужилје од других запослених, чиме су нарушени добри међуљудски односи, вербалним нападањем, измишљеним причама, чиме је нарушен лични углед тужилје, неоправданим сталним критикама и омаловажавањем резултата рада тужилје, неоправданим и намерним ускраћивањем права на гласовно појављивање тужилје у програму, при чему није објављена ни информација да је тужилја аутор емисије, а на који начин је нарушен професионални интегритет и здравље тужилје, уз намерно држање исте у сталном страху различитим притисцима.

Обавезана је тужена да тужилји на име накнаде нематеријалне штете исплати и то за претрпљене душевне болове због повреде угледа, части, слободе и права личности износ од 100.000,00 динара, за претрпљени страх износ од 100.000,00 динара и за претрпљене душевне болове због умањења животне активности износ од 200.000,00

динара, све са законском затезном каматом почев од 07.10.2015. године, па до исплате, у року од 8 дана, под претњом извршења.

Одбијен је део тужбеног захтева тужиље за накнаду нематеријалне штете и то за претрпљене душевне болове због повреде угледа, части, слободе и права личности преко досуђеног па до траженог износа од 350.000,00 динара, за претрпљени страх преко досуђеног па до траженог износа од 250.000,00 динара и за претрпљене душевне болове због умањења животне активности преко досуђеног па до траженог износа од 350.000,00 динара.

Обавезана је тужена да о свом трошку објави ову пресуду у средствима јавног информисања и то у дневном листу „Д.“ и „Р. ...“.

Обавезана је тужена да тужиљи накнади трошкове парничног поступка у износу од 224.500,00 динара, са законском затезном каматом од 07.10.2015. године па до исплате, све у року од 8 дана, под претњом извршења.

Против ове пресуде жалбу је изјавила тужиља побијајући исту због свих законских разлога у делу којим је захтев тужбе одбијен и у делу одлуке о трошковима поступка.

Против исте пресуде жалбу је изјавила тужена побијајући исту у усвајајућем делу из свих законом предвиђених разлога.

Жалба тужиље је делимично основана.

Жалба тужене није основана.

Испитујући побијану пресуду у смислу одредаба чл. 361. ст. 2. тач. 1, 5, 7. и 9. ЗПП-а, пазећи на правилну примену материјалног права сходно одредби чл. 372. ст. 2. ЗПП, а крећући се у оквирима разлога наведених у жалбама, овај суд налази да је пресуда донета без битних повреда одредаба парничног поступка, да је на потпуно и правилно утврђено чињенично стање правилно примењено материјално право, осим у делу одлуке о трошковима поступка.

У току првостепеног поступка између осталог је утврђено да је тужиља, која је рођена ... године, од ... године удовица, мајка двоје деце, да је једно кратко време радила у школи у Б., а од ... године засновала је код тужене радни однос на неодређено време који је споразумно престао закључно са ... године. Тужиља је код тужене све време радила у Р. Н.С., где је стекла богато искуство у новинарству. У првој години рада постала је уредник, радећи све аспекте програма, те је као успешан новинар добила више професионалних награда и признања, а на Радијском фестивалу проглашена је за најбољег новинара СФРЈ.

Почев од 08.09.2005. године тужиља обавља послове уредника емисије у Пословној јединици ... – програми на српском језику, а које послове уредника је обављала и у току 2010 и у 2011 години.

Тужиља је код тужене годинама уређивала и водила радио емисију „К.к.з.“, коју је сама осмислила, тј. чији је она била аутор. Ова емисија емитовала се сваке среде, те је тужиља у емисију доводила еминентне стручњаке из света здравства, те се дешавало

да неке од емисија „К.к.з.“ због велике слушаности код тужене буду и репризиране. Тужиља се у овој емисији „К.к.з.“ појављивала гласовно, уживо разговарајући са гостима о разним темама из области здравства.

У периоду од маја 2010. до јула 2011. године, послове одговорног уредника програма на српском језику у Р.Н.С. обављала је Т.Н.М., а послове главног и одговорног уредника Р.Н.С. је у периоду од маја 2009. до краја априла 2011. године обављао Р.Б., који је до августа месеца 2011. године био вршилац дужности те функције. За то време они су тужили били претпостављени.

У јулу месецу 2010. године Т.Н.М. позвала је тужиљу, убеђујући је да прихвати социјални програм који је тада био на снази код тужене и да оде у пензију, што је тужиља одбила, након чега јој је Т.Н.М. скренула пажњу да у супротном неће следити „пријатељске понуде“, него ће „радити технолошки вишак и да ће је послати у пензију и на њено место примити неког новог“ као и да ће је убудуће, од фебруара 2011. године, „сваки дан подсећати да треба да оде“. Од јануара 2011. године уследили су све интензивнији притисци од стране Т.Н.М. која је тужили једном приликом на ходнику викнула „сад ће крај јануара, подсећам те да треба да идеш“, на шта јој је тужиља одговорила „сигурно нећу остати за семе, отићи ћу када буде време, не брини“, а Т.Н.М. је њој на то одговорила „не бринем ја, него ти треба да бринеш“, што је тужиља све доживљавала као претње и притиске да напусти посао и бивала све узнемиренџа.

Дана 09.03.2011. године, тужиља је у емисији „К.к.з.“ која емисија је као и свака ишла уживо, имала гошћу – лекара са којим је разговарала, да би јој се током емисије узрујано обратила А.Ђ. која је уређивала и водила преподневни радијски програм, машући јој кроз стакло за режију и показујући јој да скрати причу и саопштила јој је путем интерфона да се јавио Р.Б. вичући, да је љут што је емисија предугачка, тражећи тужиљино објашњење за то. Тужиља је у вези са овим сутрадан написала Р.Б. изјаву објашњавајући разлоге трајања разговора са саговорницом.

После овог догађаја Р.Б. сачинио је текст под насловом: - Анализа емисије „К.к.з. .02.02 – 02.03.2011. године“, где је извршио анализу тужиљине емисије. У истој анализи наведено је, између осталог, да ауторка емисије „К.к.з.“ у програму на српском језику, М.Б., не поштује договор да се у свим емисијама РНС максимално скрате приче, да се говорни део подели на више краћих блокова у дужини од по највише 3-4 минута у континуитету, а између емисија музичке нумере, те је приказао однос говора и музике у емисији. Након овог дела текста, наведено је: „поред тога, М.Б. врло тешко артикулише речи па је мучно слушати њено мучење да изговори свој текст или постави питање. Њен наступ је просто мучење слушалаца и то у радијском прајм тајму.“ Емисија „К.к.з.“ већ по својој тематици би требало да буде једна од најслушанијих, поготово што је публика РНС временшна (просек 45 година) и у познијем добу има доста здравствених проблема. Са другачијом концепцијом, причом која би била усмерена на најактуелније теме у здравству, саветима и препорукама лекара, новитетима у савременој медицини али и примени традиционалних метода, уз вештијег и спремнијег водитеља, емисија „К.к.з.“ би допринела повећању слушаности програма РНС на српском језику. Стога би требало да се хитно промени ауторка ове емисије, а одговорна уредница програма РНС на српском језику посвети више пажње концепцији и реализацији ове емисије“. Овај текст „Анализа емисије „К.к.з.“ ... - ... године“ Р.Б. предао је Т.Н.М., која је тужиљу позвала у своју канцеларију ... године и предала јој овај текст саопштавајући јој да се примећује да теже артикулише гласове и да је донета одлука (која је била њена и Б.) да се она гласовно више неће појављивати у радио

програму тужене, па ни у емисији „К.к.з.“, али да ће и даље припремати и уређивати ту емисију, с тим да јој зарада неће бити смањена. Тужила је Т.Н.М. одговорила да је то злостављање и да ће она покренути одговарајући поступак. Т.Н.М. је том приликом питала тужилу хоће ли скоро ићи у пензију, на шта јој је тужила одговорила да ће је о томе обавестити и да још није одлучила, а Т.Н.М. је њој на то одговорила да је ово тек почетак злостављања говорећи јој „слаће те свуда, понижаваће те, нећеш ти то издржати и на крају ће ипак бити по њиховом, Б.П. ће ти уручити отказ као технолошком вишку, узета си на пик“, уз савет да током викенда о свему добро размисли и да би најбоље било да оде.

Након што је донета одлука да се тужила у емисијама које је радила више гласовно не појављује, између осталог и у својој ауторској емисији „К.к.з.“ тужила је ту емисију уређивала и у наредном периоду, осмишљавајући је, контактирала је са гостима које је доводила, писала увод за емисију и састављала питања за госта, али се није појављивала гласовно, односно није водила ту емисију у студију, већ је то радио неко други. Слушаоцима гласовно није саопштано да је тужила та која је аутор и уредник те емисије, већ само ко је водитељ и ко је гост, док је име уредника емисије писало на програмској кошуљици. Иначе, уобичајено је да аутор емисије и води емисију коју припреми, а ако не води, да се помене ко је уредник емисије, а свакако да се помене име аутора. Тужили у промењеним околностима зарада није смањена, али јој је смањен обим посла. Сваке среде би у емисију довела по једног госта, написала увод за емисију и питања за госта, предала их водитељу и испратила госта из студија након емисије. Тражила је да јој се да још посла јер је пре овога што се догодило имала 30 јављања, гласовних, док је у промењеним околностима имала свега 4 у месецу и то само онда када доводи госте за своју емисију „К.к.з.“. Раније је радила и вести, уређивала ноћне вести, интервју недеље, хронику и др. Након што је тужила примила текст А.е. „К.к.з.“ била је због тог текста јако узбуђена. Тужила је иначе врло цењена од стране лекара са којима је сарађивала. Тужила се дана ... године обратила поднеском Б.Р., са молбом да потпише и печатом овери документ „А.е. „К.к.з.“ ... - ... године“ и да наведе ко су били аутори, те се истог дана обратила Б.П. као генералном директору РУВ и Ј.К., као директору Р. Н.С. и поднела пријаву због злостављања на раду где је као злостављача означила Т.Н.М. и Р.Б. Дана ... године сачињена је и иницијатива тужиле као подносиоца за вршење инспекцијског надзора код послодавца – овде тужене.

Пар дана касније, Т.Н.М. је отворила врата од тужилине канцеларије и рекла: „видећеш како ћу сада са тобом поступати, до сада сам била фина, а сада ћеш видети, какав си ти то човек, излетећеш напоље“ изговоривши још доста сличних речи, након чега је „треснула“ вратима и отишла. Ово обраћање Т.Н.М. није нико други чуо, али када јој се обратила у ходнику могли су је чути техничари. Дана ... године пред Б.П., као извршним директором РУВ РТВ за етичке и професионалне односе код тужене, одржан је први састанак у вези са поднетом пријавом тужиле од ... године, након чега је заказано прво рочиште у поступку посредовања за ... године и то пред посредником који је споразумно одређен. У овом поступку тужила је изјавила да нико не може да јој одузме право да се гласовно појављује у радио програму и да је стављена у неповољнији положај у односу на друге колеге због придодатих личних обележја, као и да јој је листа радних обавеза, која се попуњава по истеку месеца полупразна, те да то може утицати на износ приликом обрачуна зараде. Т.Н.М. је том приликом навела да је тужили поред промене концепције програма ради побољшања његовог квалитета и усклађивања са задатим стандардима, од ... године ипак задржано комплетно ауторство над емисијом корак ка здрављу и сви послови који нису везани за њено оглашавање на

програму, док је Р.Б. навео да су кадровске и програмске промене спроведене да би се добио модернији, динамичнији, а самим тим и слушанији програм, те да је термин у коме се емитује емисија „К.к.з.“ ударни термин на радиу, а да је тужили од стране одговорног уредника прво скренута пажња шта је то што би требало променити, а што није спроведено, као и да гласовне способности тужиле не задовољавају задате стандарде, те да тужилца на описани начин није деградирана ни у ком погледу и да није ни јединствен случај у РНС који је подлегао „резовима“. Поред навода тужиле, Т.Н.М. и Р.Б., на записник са тог рочишта констатован је и навод Н.К., која је навела да сматра да је то што је учињено тужили – да је постављен неко други пред микрофон да убира њен рад и труд, скандалозно. На том рочишту постигнута је сагласност да се формира стручна комисија која ће вештачити гласовну артикулацију тужиле. Сваки од учесника предложио је по једног члана комисије, те су они изабрали трећег члана и договорили се да ће формирана комисија у року од 8 дана дати стручно мишљење да ли је гласовна артикулација тужиле у емисији „К.к.з.“ Р. Н.С. и другим снимљеним емисијама, тонским записима у складу са постојећом гласовном артикулацијом других новинара Р. Н.С. или је пак испод просечна. Комисија састављена од др С.С. (Одсек за српски језик и лингвистику са Ф.ф. у Н.С.), др Д.П. (Одсек за медијске студије са Ф.ф. у Н.С.) и мр Д.С. (Катедра за глуму – предмет дикција, са А.у. у Н.С.) је дана ... године дала стручно мишљење у коме је навела да на основу достављеног материјала и прикупљених доказа, тужили треба вратити право на гласовно појављивање у емисији „К.к.з.“ и у другим емисијама Р. Н.С. у коме је гласовно учествовала. Р.Б. и Т.Н.М. су на ово мишљење изнели писане примедбе, јер комисија није дала могућност да они доставе снимке релевантне за одлучивање комисије, нити је анализирала доказе релевантне за извршење задатака. Тужилца није имала примедбе на налаз комисије. Како су стране у спору остале при својим првобитним изјавама, односно Т.Н.М. и Р.Б. су тврдили да није било намере за злостављање тужиле, док је тужилца остала при изјави да се над њом врши злостављање на раду, поступак посредовања је обустављен.

Након што је тужили забрањено да се гласовно појављује у радио програму код тужене, тужилине колегинице Н.Ћ., Н.В. и А.Ћ. су емитовале неке тужилине прилоге, где се чује тужилин глас, а поводом чега их је позвао Р.Б., као главни и одговорни уредник, распитујући се о том прилозима, те је конкретно Н.В. рекао да не емитује прилоге у којима се тужилца гласовно појављује, поводом чега је она писала извештај. Р.Б. позвао је и Н.Ћ. и питао је због чега је ... године емитовала тужилин прилог, где се тужилца гласовно појављивала, рекавши јој да постоји забрана, односно да се тужилини прилози више не емитују, што сведок није знала, а због чега је о томе писала изјаву. Коначно, позивајући А.Ћ., Б. јој је тражио да напише писану изјаву у вези са емитовањем тужилиног снимљеног прилога, где се чуо тужилин глас у јулу/августу ... године, што је она и учинила.

Тужилца се дана ... године представком обратила покрајинском омбудсману, наводећи да трпи злостављање на радном месту због тога што јој је забрањено гласовно појављивање у програму РНС, где је изложена сталном притиску да раскине уговор о раду, а дана ... године је С.И., као генералном директору РТВ и Ј.К., као директору РНС, упутила молбу да је својим ауторитетом и положајем заштите од Р.Б., будући да је, како је у молби навела, дана ... године, на позив секретарице редакције отишла у његову канцеларију, где је била изложена жестоком вербалном нападу, када јој је Б. повишеним тоном тврдио да две недеље не долази на посао, да ништа не ради, те да даје на емитовање прилоге који су снимани пре две године, наводећи да је нетачно да је на послу сваког дана, најмање до 15,00 часова, иако је она навела да се то може проверити преко „куцкалице“, а и сведочењем колега, и да ју је он само једном срео у

ходнику, као и то да не сарађује са уредницима, подсећајући је да јој је забранио гласовно појављивање у програму. Наведена молба тужиље уследила је након што је тужиља наведеног дана ... године била позвана од стране Р.Б. да дође код њега у канцеларију, што је она и учинила, и доласком тамо затекла Р.Ш., који је рекао да је ту позван само као сведок, али да ништа о томе неће сведочити. Након што је изашла из Б. канцеларије где се јако потресла и била у врло лошем стању, тужиља је отишла код директора Ј.К., где је одмах заплакала, предочавајући му да ју је позвао Б. и да јој је рекао да ће против ње поднети пријаву што наводно не долази на посао.

Дана ... године тужиља је С.И. упутила допис у коме је навела да већ дуже време трпи мобинг од својих, тада већ бивших руководиоца Р.Б. и Т.Н.М., те је све почело онда када је одбила да прихвати социјални програм, а кулминирало почетком те ... године. Пре наведених догађања, тужиљин однос са Т.Н.М. био је изузетно добар.

После тужиљиног обраћања Инспекцији рада и Покрајинском омбудсману, односно после наведених догађања, тужиљи је сарадњу отказао њен дугогодишњи сарадник у емисији „С.с.в.“ Ђ.П., рекавши јој: „М., знаш како је, жао ми је, али ствари тако стоје“. Поред тога, тужиља више није радила ни интервју недеље, који је радила једном месечно или једном у месец и по дана, више година уназад. Аутор, Р.Ш., јој је отказао сарадњу, тако што је без да је ишта рекао писмено окачио план ко ће радити који интервју, како се то иначе и ради, из чега је тужиља изостављена.

Иначе, до ... године тужиља је имала веома добру сарадњу са колегама, од којих је многе и обучавала захваљујући свом дугогодишњем раду на радиу, међутим, после спорног догађаја, када јој је уручен документ под насловом „А.е. „К.к.з.“ од ... - ... године“ а који је она показивала колегама, колеге су се солидарисале са њом, говорећи да није у реду да се с њом тако поступа, али су је истовремено и избегавали у време када са њом нису били насамо у контакту, односно када је било присутно више људи, нарочито уколико су се у окружењу налазили Т.Н.М. и Р.Б. Неки од колега су тужиљи говорили да су са њом радо причали и контактирали, али да не желе да се замере одговорној уредници редакције и њеном заменику.

Тужиља никад није добила примедбу на дужину трајања њене емисије, до момента када је Т.Н.М. уручила документ наслова „А.е. „К.к.з.“ од ... - ... године“.

Код тужене не постоји правилник нити било који други акт којим би се регулисано и утврдило да ли неко гласовно задовољава да би могао да се појављује у програму. О томе код тужене одлучују одговорни уредници и главни и одговорни уредник. Без обзира на то да ли текст чита онај који га је сачинио или водитељ, етички је да се каже име аутора текста и уредника емисије.

Неуропсихијатријским вештачењем тужиље утврђено је да је у медицинској документацији тужиље евидентирано више стресних догађаја на радном месту, при чему се посебно издваја догађај од ... године (када је тужиљи од стране Т.Н.М. уручен текст наслова „А.е. „К.к.з.“ од ... - ... године“) након чега су се јавиле изражене психичке сметње, због којих се тужиља први пут обраћала психијатру. Констатована јој је акутна реакција на стрес. У даљем току јављања код психијатра код тужиље је евидентирано продубљивање психичког поремећаја и развоја клиничке слике означене као поремећај прилагођавања. Дуготрајна изложеност стресној ситуацију за тужиљу представља кризну ситуацију која у одређеном временском периоду ремети постојећу индивидуалну равнотежу, што је довело до реактивних сметњи, а као главно обележје

тог реактивног стања су анксиозност у виду постојећег страха, стрепње и осећаја угрожености, депресивног поремећаја праћеног узнемирености, падом виталних динамизама, сниженим основним расположењем и поремећајем сна. У моменту погоршања постојећег соматског стања (осцилације крвног притиска, напади пароксизмалне тахикардије – поремећаја ритма срца) код тужиље се јавља страх везан за здравствено стање, који је у моменту напада убрзаног срчаног рада и паничног напада високог интензитета у трајању од неколико минута, а након чега се смањује у интензитету, те је наредних седам дана средњег интензитета, да би се наредних месец дана одржавао страх слабог интензитета. Осим страха за здравствено стање, присутан је и страх од губитка посла, који континуирано траје од почетка стресних догађаја. Код тужиље се јавља депресивни поремећај из круга анксиозно-депресивних сметњи које се манифестују сниженим основним расположењем, падом вољно-нагонских динамизама, осећајем безнађа, немогућношћу да реши проблеме на радном месту, са поремећеним сном и психосоматским реаговањем, због чега долази до погоршања соматских претњи, повећања притиска, поремећаја срчаног рада, низа гастритисних сметњи, главобоља, итд. Као последица континуираних проблема на радном месту, изложености стресној ситуацији у дужем временском периоду, код тужиље се јавља субјективни доживљај неправде, осећај угрожености, понижености, осећај одбачености, промене понашања осталих запослених у односу на њу, губитак самопоштовања, осећај личне несигурности, снижено основно расположење са падом вољно-нагонских динамизама, што дефинише душевне патње због повреде права личности, угледа и части, а које су од почетка изложености стресним догађајима прва три месеца високог интензитета.

Према медицинској документацији, тужиља у ранијем периоду до ... године није имала већих здравствених тегоба. Психијатријско лечење започела је априла ... године, а како нема података да је раније психијатријски лечена постојеће сметње код тужиље су у узрочно-последичној вези са више стресних догађаја на послу, који су довели до анксиозно-депресивних неуротских сметњи реактивног карактера.

Описане сметње су код тужиље довеле до трајног умањења животне активности од 10%.

По питању говора, тужиља апсолутно нема никаквих испада, нити има иједан облик патолошке флуентности – нема патолошког говора. По питању артикулационо-фонолошких промена, код тужиље се понекад и у неким слоговним комбинацијама може чути блага дисторзија гласова „ш“, „ж“, „ч“ и то само ако је у комбинацији са плозивима другог реда, где је наведени глас у медијалној позицији, што не ремети добру социјалну комуникацију, те обичан слушатељ овај дефицит не може ни да примети. Дакле, код тужиље су присутне само дискретне артикулационе потешкоће које се испољавају понекад и у неким комбинацијама, али су оне безначајне за новинарски позив тужиље, док гласовно оглашавање у потпуности задовољава ниво социјалне разумљивости, јер код тужиље нису нарушене (оштећене) супрасегментне структуре и њен говор је разумљив за ширу социјалну средину.

Тужиљи је радни однос код тужене престао споразумно закључно са ... године, а од ... године тужиља је у пензији.

Полазећи од наведеног, потпуно и правилно утврђеног чињеничног стања, првостепени суд је правилно применио одредбе материјалног права којима се уређује забрана спречавања злостављања на раду, те Правилника о правилима понашања

послодавца и запослених у вези са превенцијом и заштитом од злостављања на раду, који је првостепени суд цитирао у својој одлуци, као и одредбе чл. 200. ЗОО .

Супротно наводима жалбе тужене, у току поступка је тужиља учинила вероватним и доказала да су радње Т.Н.М. и Р.Б. у виду позивања да прекине радни однос одласком у пензију, неоправданим ускраћивањем права на гласовно појављивање у њеној ауторској емисији, произвеле код тужиље душевне болове у виду повреде угледа, части, слободе и права личности и изазвали страх, због чега тужиљи припада право на новчану накнаду за претрпљену нематеријалну штету у висини досуђеној првостепеном одлуком.

Тужиља је налазом вештака проф. др Н.Д.Д. доказала да је ускраћивање гласовног појављивања на радијском програму било неосновано, иако су бивши претпостављени, односно Р.Б. и Т.Н.М. до краја поступка тврдили да тужиља не испуњава услове за гласовно појављивање у радијским емисијама, а имајући у виду описано понашање Т.Н.М. која је била претпостављена тужиљи у погледу потребе њеног одласка у пензију, и стављањем у изглед погоршања услова рада у ситуацији ако тужиља у пензију не оде, тужиља доказала да је у дужем временском периоду претрпела злостављање на раду у смислу одредаба чл. 6 ст. 1 Закона о спречавању злостављања на раду, где је прописано да злостављање у смислу овог закона, јесте свако активно и пасивно понашање према запосленом или групи запослених код послодавца које се понавља, а које за циљ има или представља повреду достојанства, угледа, личног и професионалног интегритета, здравља, положаја запосленог и који изазива страх или ствара непријатељско, понижавајуће или увредљиво окружење, погоршава услове рада или доводи до тога да се запослени изолује или наведе да на сопствену иницијативу раскине радни однос или откаже уговор о раду или други уговор. Ставом 2 истог члана прописано је злостављање у смислу овог закона јесте и подстицање или навођење других на понашање из става 1 овог члана. Ставом 3 прописано је да се извршиоцем злостављања сматра послодавац са својством физичког лица или одговорно лице код послодавца са својством правног лица, запослени или група запослених код послодавца који врши злостављање из става 1 и 2 овог члана.

Имајући у виду све радње које су предузели Т.Н.М. и Р.Б. и њихов однос према тужиљи, као подређеном запосленом, а у периоду од јула ... године па све до подношења тужбе (01.06.2011. године), као и након тога, овај суд налази да су испуњени услови да се утврди да је тужиља претрпела злостављање на описани начин полазећи од наведене одредбе чл. 6 Закона о спречавању злостављања на раду, те од права сваког човека да захтева од других људи да се према њему односе на начин којим се не вређа његово лично достојанство и његов углед у друштву, због чега мора бити заштићен од напада на своју част и углед.

У конкретном случају налазом вештака је утврђено да је тужиља услед сталног стреса који је изазван понашањем њених претпостављених на раду у дужем временском периоду претрпела нематеријалну штету у виду претрпљеног страха, као и психосоматских сметњи, које су довеле до трајног умањења животних активности у висини од 10%, због чега је првостепени суд правилно применио одредбу чл. 200 ЗОО и досудио тужиљи износе као у изреци првостепене одлуке.

Супротно наводима жалбе тужиље, првостепени суд је правилно одмерио висину накнаде нематеријалне штете полазећи од сврхе и циља исте, а имајући у виду и да се одређени вид накнаде нематеријалне штете, односно сатисфакција постиже и

обавезивањем тужене да о свом трошку објави ову пресуду у средствима јавног информисања и то у дневном листу „Д.“ и „Р. ...“, те овај суд налази да су досуђени износи накнаде нематеријалне штете одговарајућа сатисфакција за претрпљену штету, због чега у овом делу жалба тужиље није усвојена.

Првостепени суд је у пресуди навео све битне чињенице, изведене доказе првостепени суд је правилно ценио и образложио, те правилно применио одредбе материјалног права у погледу утврђења претрпљеног злостављања и досуде накнаде нематеријалне штете, те овај суд у том погледу упућује на образложење првостепеног суда.

Међутим, основано се тужиља у својој жалби позива да првостепени суд није правилно одмерио трошкове поступка, односно није правилно применио Тарифу о наградама и накнадама трошкова за рад адвоката. Наиме, како је у конкретном случају тужиља поставила захтев за утврђење да је претрпела злостављање на раду, има се применити Тарифни број 14 који предвиђа награду за заступање за састав поднеска у висини од 16.500,00 динара и присуство на одржаном рочишту 18.000,00 динара, као што је то поставио у свом трошковнику и пуномоћник тужиље. Како је првостепени суд погрешно применио Тарифни број 13, те за предузете радње тужиљи досудио по 6.000,00 динара на име састава тужбе и поднесака и по 7.500,00 динара на приступ на рочиште, овај суд је преиначио првостепену пресуду и применио Тарифни број 14, те досудио тужиљи награду за заступање и то на име састава тужбе и састава 11 образложених поднесака по 16.500,00 динара, затим на име састава 3 необразложена поднеска по 8.250,00 динара, на име приступа на 11 одржаних рочишта по 18.000,00 динара са првим и даљим започетим сатом и на име приступа на два одложена рочишта по 9.750,00 динара, као и на име 2 вештачења у висини од 15.000,00 и 16.000,00 динара, тј. укупно 31.000,00 динара, што све чини трошкове поступка у висини од 499.250,00 динара. Тужиљи припада приступ на 6 рочишта по 18.000,00 динара, на 5 рочишта по 19.500,00 динара и једно рочиште од 21.000,00 динара. Тужиљи припадају укупни трошкови поступка у висини од 499.250,00 динара. Како је првостепеном одлуком тужиљи досуђена накнада на име трошкова поступка у висини од 224.500,00 динара, суд је досудио тужиљи и даљи износ од 256.750,00 динара на име трошкова парничног поступка са законском затезном каматом од дана првостепеног пресуђења.

Полазећи од наведеног, а применом одредаба чл. 375 и 380 тач. 4 ЗПП, одлучено је као у изреци.

ПРЕДСЕДНИК ВЕЋА-СУДИЈА

Мира Тубин Чанак с.р.

зто: